

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,686 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542: 148 - 149) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 320 คน แล้วทำการสุ่มหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรง (Face Validity) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ (Try Out) กับครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 38 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้ง 38 ข้อ โดยมีค่า อยู่ระหว่าง 1.953 – 9.227 หลังจากนั้นหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น .9715

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และนำแบบสอบถามแจกจ่ายไปยังโรงเรียนตามเป้าหมายและกำหนดวันรับคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แล้วผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของครู วิเคราะห์ด้วยการหาค่า \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้ t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe') กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดประเด็นเข้าด้วยกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตาราง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. การเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีดังนี้

4.1 ด้านการวางแผน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการเขียนเป็น โครงการที่มีองค์ประกอบชัดเจน รองลงมาคือ การวางแผนต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน รองลงมาคือ ครูควรวางตัวให้เหมาะสมน่าเชื่อถือให้เป็นกันเองกับนักเรียน

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายกับนักเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต้องขยันหมั่นเพียร เสียสละและอุทิศเวลาให้แก่การอบรม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

4.4 ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับนักเรียน ควบคู่ไปกับการสำเร็จของงาน รองลงมาคือ ควรให้รางวัลหรือใบประกาศแก่นักเรียนที่ประพฤติดี

4.5 ด้านการนิเทศติดตามผล ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือ ควบคุม กำกับการดำเนินงานของครู รองลงมาคือ มีการวัดผลสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่ผลวิจัยปรากฏเช่นนี้ก็เพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยง ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552

: 1 - 2) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 2 - 9) ในมาตรา 6 บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบกับปัจจุบันสภาพเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แพร่หลายไปยังทุกส่วนของโลกที่เรียกว่า กระแสโลกาภิวัตน์ การจัดการเรียนการสอนจะต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนก้าวทัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลต่อความประพฤติ ของนักเรียน และการจัดการศึกษาจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ดีกว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ ปิยานุกุล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่น การแข่งขันกีฬา กิจกรรมรำลึกถึงผู้มีพระคุณ และกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษา มากกว่า การดำเนินการด้านอื่น ๆ อีกทั้งผลการวิจัยของ กำแหง จิตตะมา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ผลการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองตามแนวทางทั้ง 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยการให้ตัวแบบที่ดี ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้วยการนำผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. ผลจากการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะว่าประสบการณ์ในการทำงานของครู ต่างก็มีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อีกทั้งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในระดับของโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กจึงง่ายต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระศักดิ์ ปิยานุกุล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยของ กำแหง จิตตะมา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ผลการวิเคราะห์พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มี ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ โรงเรียนตามความ คิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 4 เป็นโรงเรียน ประถมศึกษามีการจัดการศึกษาดังแต่อนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นส่วนใหญ่จึงมีสภาพ การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ไม่แตกต่างกันมากนัก มีการดำเนินการคล้าย ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระศักดิ์ ปิยานุกูล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่ ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กำแหง จิตตะมา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง ประสงค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองผลการ วิเคราะห์พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน โดยรวมการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

4. ผลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 4 สรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำในการการเขียนเป็น โครงการที่มีองค์ประกอบชัดเจน ผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายกับนักเรียน สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับนักเรียน ควบคู่ไปกับการความสำเร็จของงาน และผู้บริหาร สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือ ควบคุม กำกับการดำเนินงานของครู ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า ในสภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำ และมีครูเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ปิยวรรณ คงวัดใหม่ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวพระพุทธศาสนาในสถานศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดสังกัดกรมการศาสนา ด้านปรัชญาและเป้าหมายและสถานศึกษา เพื่อพัฒนาเด็ก โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความดีตามหลักพุทธธรรม ด้านนโยบายการจัดการศึกษา มุ่งเตรียมความพร้อมของเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการเตรียมบุคลากรที่ปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็ก ด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นกิจกรรมที่เด็กได้ฝึกคิดพิจารณาฝึกสมาธิ และลงมือปฏิบัติจริง ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านการวัดและประเมินผล ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการนิมนต์พระสงฆ์มาเป็นวิทยากร และพระสงฆ์มีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารไม่สามารถดำเนินการตามปรัชญาและเป้าหมายสถานศึกษาและนโยบายการจัดการศึกษาได้ทั้งหมด สถานศึกษาขาดงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมขาดวิทยากรที่มีความรู้ในการจัดการศึกษาตามแนวพระพุทธศาสนา ขาดงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และชุมชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวพระพุทธศาสนา อีกทั้งผลการวิจัยของ กนกพร เพ็ชรพงศ์ และคณะ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 2 ด้าน มีดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ครูมีบทบาทระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการพยายาม พัฒนาการสอน เช่น เตรียมการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสนใจแนะนำกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการทำ กิจกรรมและการเรียนส่งเสริมให้นักเรียนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมของโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมนักเรียนที่กระทำความดีโดยให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณ ผู้บริหารคณะครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนานักเรียนให้มีวินัย คิดตามและประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นในการวางแผนทางสำหรับพัฒนา การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4 ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน ควรเน้นการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. โรงเรียนควรต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครูให้เกิดผลมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาเลือกใช้บทบาทและวิธีการที่เหมาะสมและสามารถส่งผล ต่อการพัฒนาพฤติกรรมของข้าราชการครู ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ การฝึกอบรมและการเสริมสร้างวินัยในการพัฒนาเจตคติ จิตสำนึกและ พฤติกรรมที่มีวินัย เพื่อให้ครูเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งคุณธรรมจริยธรรม สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มตามศักยภาพ อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนต่อไป

3. จากผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูควรนำไปพัฒนาตนเอง และมีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริม พัฒนา จัดอบรม กระตุ้นให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการเขียนเป็น โครงการที่มีองค์ประกอบชัดเจน ผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายกับนักเรียน สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับนักเรียน ควบคู่ไปกับความสำเร็จของงาน และผู้บริหาร สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือ ควบคุม กำกับการดำเนินงานของครู

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จากข้อค้นพบในขอบเขตที่ ดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่าจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมของครูที่ส่งผลต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม โดย มุ่งเน้นปัจจัยการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนำผลการศึกษาไปปรับพฤติกรรมการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา และการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการดำเนินการเสริมสร้างวินัย และการป้องกัน การกระทำผิดวินัยของข้าราชการครู จากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประ โยชน์ ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนต่อไป

3. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และครู ให้มีคุณลักษณะภาวะผู้นำ และครูต้นแบบต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University